

Geleceğin Ulaşım Araçları 3

Günümüzde petrol fiyatlarının ivmelenerek artışı, dünyada gelişen çevre bilinci ve büyüyen kentlerdeki araç kullanım ve park sorunları, araştırmacıları alternatif çözüm arayışlarına yöneltiyor.

Bu çerçevede farklı bakışlarla ve daha gelişmiş teknolojik olanaklarla çözümler üzerinde yoğunlaşıyor. Dün olanaksızlıklar nedeniyle çözümsüz görünen birçok problem ve fantazi olarak bakılan düşünce, zamanı geldiğinde son derece rasyonel ve uygulanabilir çözümlere dönüşebiliyor. Gelişmekte olan ülkeler, az gelişmiş ülkelerdeki basit ulaşım araçlarının kullanımına yoğunlaşıyor. Hindistan'da kullanılan "tuk-tuk"lar ve Çin'de kullanılan "çek-çek"ler batı dünyasında hızla "velo-taxi" adı altında yaygınlaşıyor. Özellikle AB ülkeleri, 180 kg'ın altında olan, saatte 25 km'den hızlı gitmeyecek ve yolcu taşımaya yönelik yeni bir araç türünün kullanımını özendirerek uygulamaları 2007'de yasallaştırdı.

Üç tekerlekli otomobiller, değişen kent içi koşullara uygun olarak günümüzde yeniden yükselişte. Dünyada tasarlanan ilk üç tekerlekli otomobilin yaklaşık 100 yıl önce (Benz Patent Motorwagen, 1886) icat edildiğini biliyor musunuz? 1940'lı yıllarda yeniden başlayan arayışlar, izleyen 20 yıllık bir dönemde otomobil şirketlerinin bir seri üç tekerlekli aracın geliştirmesiyle hareketlendi. Bu araçlardan öne çıkanlar ve ulaşım tarihine geçenlerden bazıları: Morgan'ın üç tekerlekli modeli, Riley, Baloncuk araba diye bilinen KR 200 serisi, Mathis VL333, Bond bug, Velorex, Brüsçh ve Mopetta olarak sıralanabilir.

Teknolojide günümüzde ulaşılan düzey, üç tekerlekli kent içi ulaşım araçlarının, alternatif ve sürdürülebilir enerji seçeneklerini (insan gücü, elektrik enerjisi, güneş enerjisi, hidrojen enerjisi, biyolojik yakıtlar vs.) kullanmasına olak tanıyor. Amaç, kent içinde sera gazlarının etkisini, trafik yoğunluğunu ve park sorununu azaltacak olası çözümleri insan yaşam kalitesinden ödün vermeden yaşama geçirmek.

2008'de çözüm önerileri yaşama geçirilmeye başlandı. İlk örnek, birçok yeniliği barındıran Lumeneo Smera (2008) bir birine yakın iki arka tekerleğiyle

üç tekerlekli otomobil konseptine uyum sağlamış, elektrikli ve iki kişilik bir kent içi ulaşım aracı. Bir motosikletin hareket yeteneklerini taşıması önemli bir dönüm noktası kabul edilebilir. 2009'da üretiminin başlaması düşünülen aracın boyu 240 cm, eni de 80 cm. Saatte 80 km'yi bulan hızıyla da geleceğin kent içi ulaşım çözümlerinden biri olmaya aday.

Öteki çarpıcı örnek, tasarımını Berlin Teknik Üniversitesi'nin yaptığı BMW'nin Clever'i. Bu araç özellikle çok ince gövdesi ve yüksek manevra gücünü sıkıştırılmış doğal gazdan (CPG) almasıyla çok ilginç bir taşıt. Üniversite sanayi işbirliğine yönelik çok başarılı çalışmanın boyu 300 cm ve eni de 100 cm. Saatte 100 km'ye ulaşan hızına karşın 60 g/km'lik gaz tüketimi var. Smera, kent içi ulaşımında insan güvenliğinin ön planda tutulduğu bir araç olarak araç tasarımında önemli bir dönüm noktasını oluşturuyor.

Özellikle son dönemde Avrupa'da, bisiklet ilkesine dayandırılan ve yaya alanlarında kullanımı giderek yaygınlaşan bir başka örnek de velo-taxi konseptine dayandırılan iki kişilik araçlar. Bunlar, tuk-tuk ve çek-çek benzeri araçlar. Ağırlıkla insan gücü kullanımına dayanan bu tür hafif ve küçük taşıtları belki de çok yakında ülkemizde görme fırsatı da bulacağız.

Hakan Gürsu